

KJÆRE UNDERVISER,

Temaet for Uke 6 2023 for 5.-7. trinn er «Samtykke og pubertet», og i årets materiell vil du finne flere gode ressurser for å kunne gi dine elever en trygg og god introduksjon til pubertet og samtykke. Hensikten med årets kampanje er at elevene skal bli oppmerksomme på egne følelser og kroppslige reaksjoner, samt få kunnskap om hva som skjer under puberteten.

I løpet av puberteten endrer kroppen seg ganske mye på kort tid for de fleste. Når man gjennomgår mange forandringer, er det viktig å ha kunnskap om kroppens utvikling så man forstår hva som foregår, og for å være oppmerksom på om noe ikke er som det skal være. Hvis vi ikke vet at det går an å få hjelp til ting som trang forhud eller sterke mennessmerter, kan vi gå rundt og ha smerter uten å vite at det ikke trenger å være sånn.

En annen ting å være oppmerksom på, er at det ikke bare skjer store forandringer i kroppen. I takt med at elevene utvikler seg, øker også de sosiale kravene, og mange går fra å «leke sammen» til å ha andre måter å møtes på, ofte med fokus på samtale og mer modne aktiviteter. Når elevene utvikler seg i forskjellig tempo, betyr det at mange kan kjenne på en følelse av utenforskap og ensomhet, og de nye sosiale kravene kan være vanskelige å navigere.

Når både kropp og omgangsform forandrer seg, er det naturlig at grensene våre flytter seg. Under puberteten er det mange som opplever et behov for mer privatliv, og blir interessert i egen og andres kropp på en ny måte. Alt dette foregår samtidig med en rask kroppslig utvikling.

Derfor er fokuset i Uke 6 2023 både pubertet og samtykke. Målet er at elevene skal kunne treffe informerte og reflekterte valg i forhold til seg selv og andre.

TIL UNDERVISER

5.-7. trinn

Det er viktig å huske at samtykke ikke bare handler om at begge parter skal si «ja» til hverandre, men også om å lære seg å være oppmerksom på egne og andres følelsesmessige tilstander. Elevene skal lære hvordan man kan være oppmerksom på andres opplevelse av situasjoner, og at vi kan oppleve situasjoner forskjellig. Selv om man har en god hensikt, er det ikke alltid at den andre parten opplever det som positivt.

Elevene skal også få kunnskap om at samtykke er noe som kan trekkes tilbake, altså at det er lov til å ombestemme seg. Målet er ikke at et gitt samtykke er en bindende kontrakt og at det dermed fritar en fra å sjekke inn og være oppmerksom på den andre. Målet er at vi sammen skal skape en kultur der vi ser på det som vårt felles ansvar at alle er «med på leken» og har det bra i samspill med andre. Dette innebærer også at dette med å sette grenser og retten til å si nei ikke blandes med retten til å holde andre utenfor leken fordi man ikke «samtykker» til at noen skal få være med.

En samtykkkultur skal ikke bidra til utestengelse – tvert imot. Alt dette er ting du som underviser kan diskutere med elevene dine, gjerne med konkrete eksempler på situasjoner, og ved bruk av vårt undervisningsmaterieell.

TIPS TIL UNDERVISER

I teksten til elevene nevnes kjønnsidentiteten «ikke-binær». Det kan være lurt å ha en samtale om kjønn i forkant av bruk av materialet, så du er sikker på at alle elevene har kjennskap til at kjønn ikke bare er jenter og gutter, men at det finnes flere kjønn i verden. Det samme gjelder for kunnskap om kjønnsorganer: de fleste vet hva penis er, men ikke alle kjenner til begrepet vulva!

Gjennom å undervise i seksualitet, vil du som lærer kanskje få innblikk i elevenes liv som du ikke tidligere har fått. Kanskje har enkelte elever reaksjoner du ikke forventet, eller kanskje de forteller deg ting som gir et verdifullt innblikk i deres liv. Det er alltid lurt å være to voksne til stede når man har seksualitetsundervisning for å kunne gi elevene oppfølgingen de trenger dersom uventede situasjoner oppstår, og noen kanskje trenger ekstra støtte. Det viktigste er å skape et trygt rom og trygge relasjoner til elevene, så de tør å spørre eller snakke med deg om problemer, utfordringer eller andre spørsmål de støter på.